

Racisme & onderwijs

Prof. dr. Orhan Ağırdağ
KU Leuven
UvA

**Ervaren
discriminatie**

**Institutioneel
racisme**

Ervaren discriminatie

- Focus: ervaren (etnische) discriminatie door de leerlingen
- Discriminatie > etnische discriminatie > racisme
- Gepercipieerde dader:
 - Leraren
 - Medeleerlingen
- Gepercipieerde slachtoffer:
 - Leerling zelf
 - Groep van leerlingen

68%

59%

Heeft discriminatie ervaren **door leerkrachten**

Bron: RaDiSS- data, N = 1.350; allochtone leerlingen; 55 secundaire scholen; 3de leerjaar (D'Hondt, 2015)

32%

22%

Heeft **etnische** discriminatie ervaren **door leerkrachten**

Bron: RaDiSS- data, N = 1.350; allochtone leerlingen; 55 secundaire scholen; 3de leerjaar (D'Hondt, 2015)

3%

1%

Heeft **etnische** discriminatie ervaren door leerkrachten

65%

58%

Heeft discriminatie ervaren **door medeleerlingen**

Bron: RaDiSS- data, N = 1.380; allochtone leerlingen; 55 secundaire scholen; 3de leerjaar (D'Hondt, 2015)

29%

20%

Heeft **etnische** discriminatie ervaren **door medeleerlingen**

Bron: RaDiSS- data, N = 1.380; allochtone leerlingen; 55 secundaire scholen; 3de leerjaar (D'Hondt, 2015)

Prevalentie ervaren discriminatie

- Zowel in witte, gemengde als zwarte scholen
- Zowel ASO, TSO & BSO
- Verschillen tussen scholen → goed nieuws

Gevolgen van ervaren discriminatie

- Lagere schoolprestaties
 - Thomas, Caldwell, Faison & Jackson, 2009
- Lagere thuisvoelen op school
 - D'Hondt, 2015
- Lagere nationale identificatie
 - Martinovic & Verkuyten, 2012
- Meer psychologische problemen (depressie & angst)
 - Schmitt, Branscombe, Postmes, & Garcia, 2014
- ...

**Ervaren
discriminatie**

**Institutioneel
racisme**

Institutioneel racisme

- "Het **collectieve falen** van een organisatie om mensen een **gepaste en professionele service** te verlenen vanwege hun kleur, cultuur of etnische afkomst." (Macpherson, 1999)
- Gaat over instituties
 - Racisme zonder racisten
- Privileges voor bepaalde groepen, uitsluiting en uitbuiting voor andere
- Niet noodzakelijk zo ervaren
- Niet noodzakelijk illegaal

Religie

MERCI MACRON 'Met Le Pen als president was een oorlog
weer mogelijk geweest' • **MOEDERS MET DEMENTIE:** 'Je rouwt terwijl haar
hart nog klopt' • **DIRK DRAULANS SPREEKT MET JOKE SCHAUVIJGE:**
'Dat Natuurpunt zelf eens stopt met bossen kappen'

Knack

TERREUR OP SCHOOL

HOE ISLAM- LEERKRACHTEN JONGE MOSLIMS BANG MAKEN

'Ik ben bang dat er kwade geesten in mijn lichaam kruipen'

01740 >
5
KNOCK 48 JAAR
NIJ 25 VAN 10 TOT
10 10 10 10 10 10
5 6 12 25 1 12 25 2

“We moeten onder ogen durven te zien dat er culturele verschillen bestaan, dat men in de islamitische cultuur misschien wat minder respect heeft voor het onderwijsproces zoals dat bij ons bestaat.”

Aspiratie: hoger onderwijs

ICCS 2009 data (door Kenneth Hemmerechts)

Nieuws > Binnenland

HOOFDDOEKENVERBOD +

Hoofddoekenverbod op school: "GO! schendt grondwet met ongehoorzaamheid"

16-01-18, 12.15u - Bruno Struys

LEES LATER ★

Jambon: 'Genkse burgemeester en minister Crevits moeten bekijken hoe islamschool verhinderd kan worden'

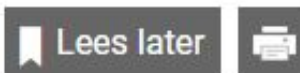

Kevin Van der Auwera
Redacteur Knack.be en Sportmagazine.be

19/09/18 om 08:40 - Bijgewerkt om 08:58

Minister van Binnenlandse Zaken Jan Jambon (N-VA) weerlegt de kritiek van burgemeester Wim Dries (CD&V) na een nieuw onderzoek naar de organisatie die in Genk een islamschool wil oprichten.

127
Keer gedeeld

De Grondwet - Art. 24 § 1

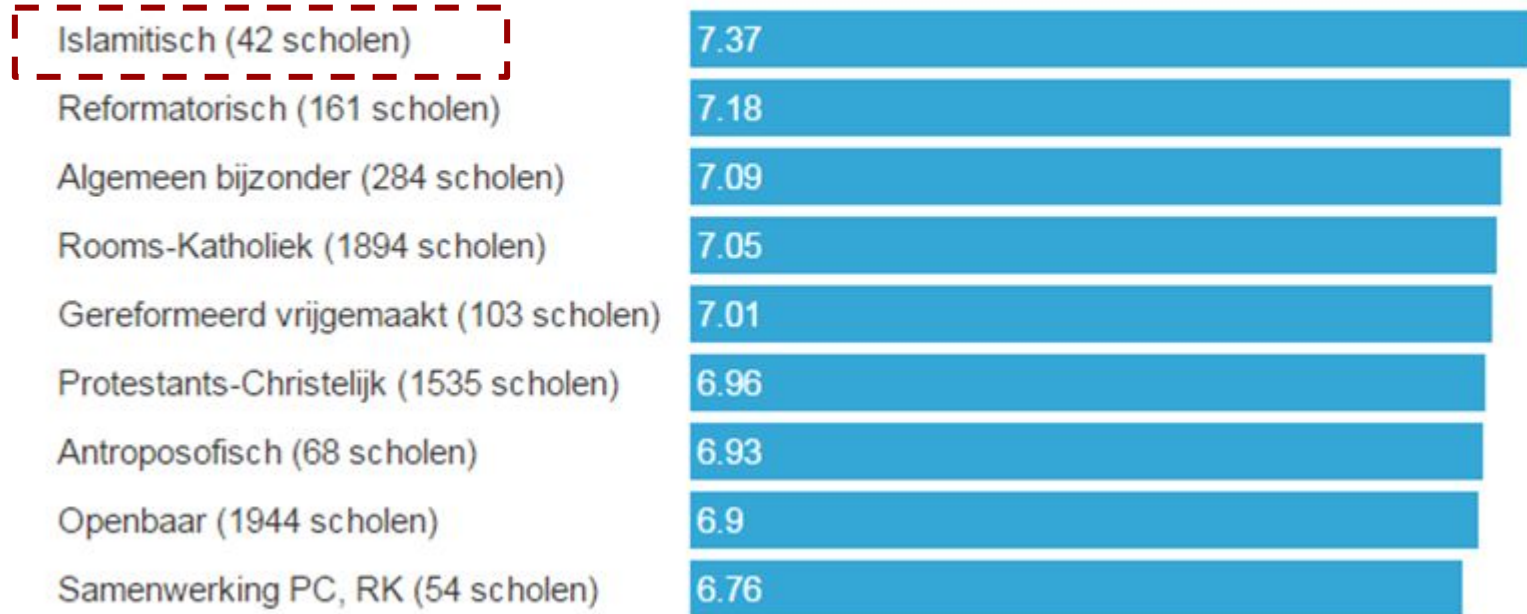
Het onderwijs is vrij;

elke **preventieve** maatregel is verboden;

de bestraffing van de misdrijven wordt alleen door de
wet of het decreet geregeld

Gemiddeld cijfer eindtoets basisonderwijs

Geloofsovertuiging/denominatie

Driessen, G., Agirdag, O., & Merry, M. S. (2016). The gross and net effects of primary school denomination on pupil performance. *Educational Review*

"Het **collectieve falen** van een organisatie om mensen een **gepaste en professionele service** te verlenen vanwege hun kleur, cultuur of etnische afkomst." (Macpherson, 1999)

Taal

VN Kinderrechtenverdrag

“Een kind uit een etnische, religieuze of linguïstische minderheidsgroep heeft recht om zijn of haar eigen cultuur te beleven, godsdienst te belijden of taal te gebruiken”

Plan om anderstaligen moedertaal te laten spreken op school valt slecht bij De Wever: “Is dit een vervroegde aprilgrap?”

Gisteren om 14:12 door joro

 Print

Hier spreekt men...

enkel **Nederlands**

In het belang van uw kind
spreken wij hier Nederlands!
U toch ook?

77%

“Anderstalige leerlingen zouden op school onderling **geen vreemde taal** mogen spreken”

48%

“Als leerlingen een andere taal dan het Nederlands spreken op de speelplaats,
worden zij **gestraft**”

66%

“Als leerlingen een andere taal dan het Nederlands spreken **tijdens de les**, worden zij gestraft”

52%

“Als leerlingen een andere taal dan het Nederlands spreken om een **klasgenoot iets uit te leggen**, worden zij gestraft”

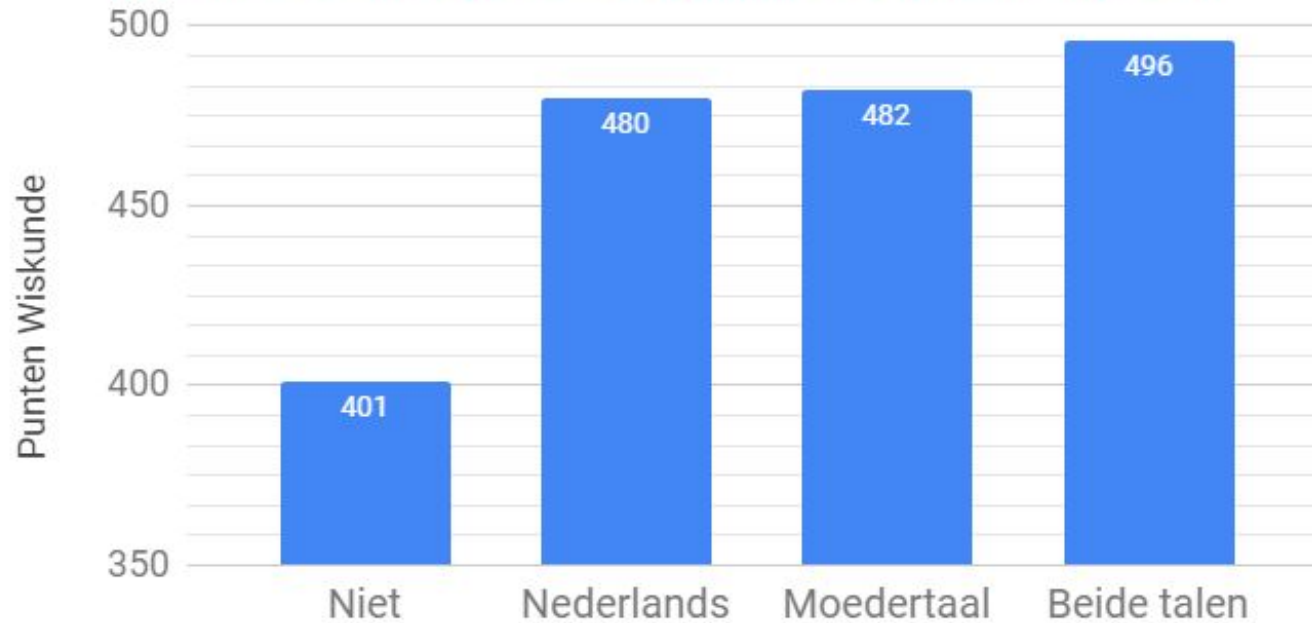
12%

De schoolbibliotheek (klasbibliotheek, mediatheek) dient ook **boeken** te bevatten in de moedertaal van de leerlingen.

In welke talen lees je boeken, tijdschriften of kranten? (PISA)

"Het **collectieve falen** van een organisatie om mensen een **gepaste en professionele service** te verlenen vanwege hun kleur, cultuur of etnische afkomst." (Macpherson, 1999)

Vlaanderen zet in op meertalig onderwijs

18/05/15 om 16:27 - Bijgewerkt om 16:27

Vlaanderen zet vanaf 1 september 2015 nog meer in op meertalig onderwijs: achttien nieuwe scholen zullen daarbij niet-taalvakken zoals wiskunde of biologie aanbieden in het Frans, Engels of Duits. 'Een troef op de arbeidsmarkt', vindt Vlaams minister van Onderwijs Hilde Crevits (CD&V).

934
KEER GEDEELD

REACTIES

References

- Agirdag, O. (2010). Exploring bilingualism in a monolingual school system: insights from Turkish and native students from Belgian schools. *British Journal of Sociology of Education*, 31(3), 307-321.
- Agirdag, O., Van Houtte, M., & Van Avermaet, P. (2011). Ethnic school context and the national and sub-national identifications of pupils. *Ethnic and Racial Studies*, 34(2), 357-378.
- Agirdag, O. (2014). The long-term effects of bilingualism on children of immigration: student bilingualism and future earnings. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 17(4), 449-464.
- Agirdag, O., Merry, M. S., & Van Houtte, M. (2016). Teachers' understanding of multicultural education and the correlates of multicultural content integration in Flanders. *Education and Urban Society*, 48(6), 556-582.
- Van Laere, E., Agirdag, O., & van Braak, J. (2016). Supporting science learning in linguistically diverse classrooms: Factors related to the use of bilingual content in a computer-based learning environment. *Computers in Human Behavior*, 57, 428-441.
- Agirdag, O., Loobuyck, P., & Van Houtte, M. (2012). Determinants of attitudes toward Muslim students among Flemish teachers: A research note. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 51(2), 368-376.
- Agirdag, O., Huyst, P., & Van Houtte, M. (2012). Determinants of the Formation of a European Identity among Children: Individual- and School-Level Influences. *JCMS: Journal of Common Market Studies*, 50(2), 198-213.
- Pulinx, R., Van Avermaet, P., & Agirdag, O. (2017). Silencing linguistic diversity: The extent, the determinants and consequences of the monolingual beliefs of Flemish teachers. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 20(5), 542-556.
- Agirdag, O., Phalet, K., & Van Houtte, M. (2016). European identity as a unifying category: National vs. European identification among native and immigrant pupils. *European Union Politics*, 17(2), 285-302.

Dank !

www.orhanagirdag.com

[@orhanagirdag](https://twitter.com/orhanagirdag)